

บทที่ 4

ผลการศึกษา

หมู่บ้านจัดสรรโครงการ “บ้านฉางเพลส” เป็นชุมชนที่มีการจัดการเพื่อนำไปสู่ชุมชนเข้มแข็ง และเพื่อให้เห็นลักษณะความเข้มแข็งของชุมชนในด้านต่าง ๆ ทั้งประวัติความเป็นมาของชุมชน การบริหารจัดการ กระบวนการดำเนินงาน การมีส่วนร่วม ปัญหาและอุปสรรครวมถึงแนวทางการแก้ไขจนสามารถนำไปสู่ชุมชนเข้มแข็ง ในการศึกษาครั้งนี้แบ่งผลการศึกษาดังกล่าวออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

1. สภาพทั่วไปของชุมชนหมู่บ้านจัดสรรโครงการ “บ้านฉางเพลส”
 - 1.1 ชุมชน “บ้านฉางเพลส” ในอดีต
 - 1.2 ชุมชน “บ้านฉางเพลส” ในปัจจุบัน
2. การจัดการชุมชนหมู่บ้านจัดสรรโครงการ “บ้านฉางเพลส”
 - 2.1 การจัดการด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
 - 2.2 การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม
 - 2.3 การจัดการด้านการมีส่วนร่วมต่อกิจกรรมชุมชน
 - 2.4 การจัดการด้านการชำระค่าส่วนกลาง
3. แนวทางหลักการดำเนินงานแก้ไขปัญหา
4. สรุปผลการศึกษาในภาพรวม

1. สภาพทั่วไปของชุมชนหมู่บ้านจัดสรร โครงการ “บ้านฉางเพลส”

1.1 ชุมชน “บ้านฉางเพลส” ในอดีต

ที่ดินริมถนนสุขุมวิท กม.198+800 ฝั่งซ้าย ตำบลบ้านฉาง อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง (ตรงข้ามกับศูนย์ราชการอำเภอบ้านฉางในปัจจุบัน) เคยจากสนามบินอู่ตะเภาไปทางระยองประมาณ 10 กม. เดิมเป็นพื้นที่รกร้างว่างเปล่าที่ดินแปลงดังกล่าวนี้ มีการออกเป็นเอกสารสิทธิโฉนดตั้งแต่ปี 2512 แก่นายกรุด สุขสวัสดิ์ บางส่วนเป็นคอกปศุสัตว์และไร่มันสำปะหลัง ลักษณะภูมิประเทศสูงต่ำไม่เรียบ มีภูเขาและมีลำธารไหลผ่านด้านหลัง ด้านหน้าติดถนนสุขุมวิท กรรมสิทธิ์การถือครองเป็นของนายกรุดและชาวบ้านในพื้นที่ทั่วไป

ภาพที่ 4.1
ความรกร้างของโครงการ “บ้านฉางเพลิง” ในอดีต

ภาพที่ 4.2
ความเสื่อมโทรมของโครงการ “บ้านฉางเพลิง” ในอดีต

“พ.ศ. 2532 กลุ่มฟายน์โฮมส์กรุ๊ป นักพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ได้เข้ามาดำเนินการ กว้างซื้อกรรมสิทธิ์การถือครองได้ 36-1-91 ไร่ ออกแบบจัดสร้างชุมชน รูปแบบใหม่ทันสมัยในชื่อ โครงการ ฟายน์โฮมส์ 2 โดยมีการก่อสร้างบ้านพักอาศัยแบบต่าง ๆ” (สุเทพ คล่องโยธา, สัมภาษณ์, 9 มกราคม 2553) มีการวางผังโครงการและวางแผนการบริหารชุมชนอย่างเป็นระบบ ต่อมาเกิด ภาวะเศรษฐกิจถดถอยในปี 2534 โครงการจึงหยุดการดำเนินการทั้งที่ก่อสร้างได้เพียงร้อยละ 10 ของโครงการเท่านั้น มีผู้เข้าอยู่อาศัยประมาณ 10 หลัง ทำให้ในเวลาต่อมาส่วนที่วางที่เหลือนอยู่ มี วัชพืชขึ้นปกคลุมกลายเป็นป่ากระถิน ถนนเข้าออกได้เพียงที่แคบ ๆ เท่านั้น ฝาบ่อพักแตกชำรุด เป็นอันตรายแก่ผู้อยู่อาศัยและผู้สัญจรเดินทางเข้าออก ไม่มีไฟถนน เป็นจุดเสี่ยงให้เกิดอันตราย จากอาชญากรรมและสัตว์มีพิษต่าง ๆ มีผู้รื้อถอนบุกรุกสร้างเพิงพักอยู่ทั่วไปประกอบอาชีพรับจ้าง เก็บ ของเก่าขาย และรับจ้างทั่วไป ผู้อยู่อาศัยขาดความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน ขาดหลักประกันใน ชีวิตและทรัพย์สิน ขาดการควบคุมดูแลจากภาครัฐ ขาดผู้นำในการพัฒนาชุมชน กลายเป็นแหล่ง เสื่อมโทรมของอำเภอบ้านฉาง ตามคำบอกเล่าของคุณสุเทพ ผู้ซึ่งอาศัยอยู่ในหมู่บ้านตั้งแต่เริ่ม ก่อตั้ง ซึ่งคุณสุเทพยังได้เล่าต่ออีกว่า “โอ้ยเมื่อก่อนมีโจรเยอะ ยิ่งตอนกลางคืนมันเปลี่ยวและเงียบ มากมีอาชญากรรมเกิดขึ้นอยู่เป็นประจำ “ (สุเทพ คล่องโยธา, สัมภาษณ์, 9 มกราคม 2553) ซึ่ง สอดคล้องกับคำสัมภาษณ์ของพี่นัด สมาชิกที่อาศัยอยู่ในชุมชนมานานที่เล่าว่า “เมื่อก่อนที่นี่น่ากลัว มาก กลางคืนไม่กล้าออกบ้าน กลัวมีคนร้ายมาดักปล้นเพราะมันมืดและเปลี่ยวมาก” (ณัฐชี่ ณัฐธนนัง, สัมภาษณ์, 9 มกราคม 2553)

ภาพที่ 4.3
 ความเสื่อมโทรมของโครงการ “บ้านฉางเพลส” ในอดีต
 ก่อนปรับปรุงภูมิทัศน์

พ.ศ. 2547 บริษัท วิน วิน เฮาส์แอนด์ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัดโดย นายสมเกียรติ อังศิริ กุลธำรง (เจ้าของโครงการบ้านฉางเพลส) นักพัฒนาที่ดินมองเห็นศักยภาพชุมชน ได้เข้าพบกลุ่มผู้ อยู่อาศัย ประกอบด้วยนายอำนาจ ดีการ บ้านเลขที่ 136/65, นายวีระพงษ์ บ้านเลขที่ 136/97, นางจิตรา วงษ์วิจิตร บ้านเลขที่ 136/154, นายกิตติ ตระการศักดิ์กุล บ้านเลขที่ 136/55, เพื่อขอเข้า พัฒนาโครงการ โดยนายสมเกียรติ ยินดีเป็นตัวแทนในการประสานงาน ผู้พักอาศัยในชุมชนทั้งหมดทั้ง ที่มีกรรมสิทธิ์และผู้บุกรุกต่าง ๆ เพื่อจัดหาแนวทางในการพัฒนา และได้มีการกำหนดการประชุม ครั้งแรกในวันอาทิตย์ที่ 6 มิถุนายน 2547 โดยใช้อาคารพาณิชย์เก่าหน้าโครงการเป็นสำนักงาน ชั่วคราวและจัดประชุม ในครั้งนี้ที่ประชุมลงความเห็นร่วมกันให้นายสมเกียรติ เป็นตัวแทนในการ ติดต่อประสานงานกับส่วนราชการต่าง ๆ เพื่อพลิกฟื้นสภาพชุมชนขึ้นมาใหม่ และยินดีให้นายสมเกียรติ ลงทุนในการพัฒนาโครงการเพื่อการค้าที่ดิน ตามแนวทางที่โครงการเดิมได้วางไว้ตามพระราชบัญญัติ จัดสรรที่ดิน

พ.ศ. 2548 กลุ่มผู้บุกรุกเริ่มทยอยย้ายออกจากพื้นที่ พร้อมกับที่ชุมชนเริ่มมีการ พัฒนาในเบื้องต้น นายสมเกียรติและสมาชิกเห็นร่วมกันว่าควรปรับปรุงภูมิทัศน์เสียใหม่ ควรมีการ ปรับโครงสร้างพื้นฐาน โดยมีการตัดหญ้าเผาทำลายวัชพืช ต้นไม้ใหญ่ในโครงการถูกตัดแต่งกิ่ง รูปทรง บางส่วนจำเป็นต้องตัดโค่นเพราะรากอยู่ในแนวท่อประปาและท่อระบายน้ำ ขยะบางส่วน ต้องขนย้ายออกโดยได้รับความอนุเคราะห์จากเทศบาลบ้านฉางเป็นอย่างดี ทุกอย่างสำเร็จลุล่วง ด้วยความร่วมมือร่วมใจเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของคนในชุมชน อันดับต่อมาเป็นงานซ่อมแซม

สาธารณูปโภคในโครงการ เช่น ถนน ทางเท้า ท่อระบายน้ำ และไฟส่องสว่างถนนในชุมชน โดยได้จัดหาช่างผู้ชำนาญเข้ามาดำเนินการ รวมถึงมีการจัดสวนและปลูกต้นไม้ทางเข้า ทาสีและปรับปรุงอาคารพาณิชย์ร้างที่ไม่มีผู้อาศัยด้านหน้าทางเข้าหมู่บ้าน

มูลเหตุจูงใจในเบื้องต้นที่เข้ามาพัฒนาชุมชนแห่งนี้ นายสมเกียรติ กล่าวว่า โครงการนี้อยู่ในทำเลที่เพียบพร้อมในทุกด้าน เช่น อยู่ตรงข้ามศูนย์ราชการอำเภอ บ้านฉาง อยู่ติดถนนสุขุมวิทซึ่งเป็นสายหลักของประเทศ และพื้นที่รอบ ๆ ชุมชนก็มีการพัฒนาการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง เช่น นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด สนามบินอู่ตะเภา และหลังจากได้ร่วมประชุมกับผู้อาศัยในชุมชนทำให้เห็นว่า สมาชิกในชุมชนทุกท่านพร้อมที่จะร่วมมือร่วมใจในการพัฒนาชุมชนเพื่อไปสู่ชุมชนเข้มแข็งอย่างบูรณาการ จึงได้รวมกรรมสิทธิ์การถือครองที่ดินจากบุคคลและสถาบันการเงินต่าง ๆ เพื่อเตรียมการพัฒนาโครงการโดยปลูกสร้างบ้านและจำหน่ายในชื่อโครงการ บ้านฉางเพลส ในเบื้องต้นต้องเตรียมการเกี่ยวกับเอกสารในการดำเนินการของโครงการ ฟายน์โฮมส์ 2 เช่น ใบอนุญาตจัดสรรที่ดิน ใบอนุญาตค้าที่ดิน เอกสารขออนุญาตต่าง ๆ รวมทั้งการออกแบบบ้านแบบใหม่ในขนาดที่ดินแปลงเดิม ที่ให้ความทันสมัยเข้ากับการดำเนินชีวิตในยุคปัจจุบัน (สมเกียรติ อังศิริกุลธำรง, สัมภาษณ์, 9 มกราคม 2553)

พ.ศ. 2549 บ้านเดี่ยวในโครงการเดิมจำนวน 4 แปลง ที่นำมาปรับปรุงใหม่ ทางโครงการบ้านฉางเพลสได้โอนกรรมสิทธิ์ให้กับสมาชิกในชุมชนเดิม ซึ่งในความเป็นจริงแล้วสมาชิกได้อยู่มาก่อนตั้งแต่โครงการเดิมแต่ยังไม่ได้โอนกรรมสิทธิ์เพราะบ้านยังไม่แล้วเสร็จสมบูรณ์ ในปีนี้ยังได้มีการเริ่มก่อสร้างบ้านแบบใหม่ 4 หลัง 2 แบบ ในโซนหน้าของโครงการโดยใช้ชื่อว่าแบบอมรรัตน์และแบบกนกกาญจน์

- บ้านแบบอมรรัตน์ เป็นบ้านเดี่ยว 2 ชั้น สไตลิสต์ 3 ห้องนอน 2 ห้องน้ำ เนื้อที่ 129 ตารางเมตร ขนาดที่ดิน 50 ตารางวา

ภาพที่ 4.4
แบบบ้านอมรรัตน์ โครงการ “บ้านฉางเพลส”

- บ้านแบบกนกกาญจน์ เป็นบ้านเดี่ยว 2 ชั้น สไตล์โฮมออฟฟิศ 3 ห้องนอน 2 ห้องน้ำ เนื้อที่ใช้สอย 140 ตารางเมตร ขนาดที่ดิน 50 ตารางวา

ภาพที่ 4.5
แบบบ้านกนกกาญจน์ โครงการ “บ้านฉางเพลส”

ในภาวะเศรษฐกิจที่กำลังขยายตัวทำให้มีความต้องการที่อยู่อาศัยจำนวนมาก ชุมชนบ้านฉางเพลส คือความลงตัวของการทำเลรูปแบบและราคาที่ตรงใจของผู้บริโภค ทำให้ในปีเดียวกันโครงการได้เริ่มสร้างชุดใหม่คือ เฟส 2 แบบกนกกาญจน์จำนวน 6 หลัง เฟส 3 แบบอมรินทร์ จำนวน 11 หลัง และเฟส 4 แบบอมรินทร์ อีก 5 หลัง ทำให้ทั้งชุมชนมีความเคลื่อนไหวสูง ทั้งผู้ซื้อบ้านย้ายเข้าและมีคนงานก่อสร้างในชุมชนนับร้อยคนซึ่งถือเป็นการสร้างอาชีพในพื้นที่อีกทางหนึ่ง มีการก่อสร้างและมีการขนส่งวัสดุ ซึ่งคุณสมเกียรติ กล่าวเสริมว่า “ ช่วงนั้นธุรกิจหมู่บ้านจัดสรรมีแนวโน้มที่ดีมาก เงินหมุนเวียนในโครงการอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ โครงการบ้านฉางเพลส ก็อยู่ในช่วงที่กำลังเจริญเติบโต โครงการเร่งการก่อสร้าง มีการขนวัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ มากมายเข้าหมู่บ้าน เป็นการฟื้นฟูโครงการอย่างเต็มรูปแบบจากพื้นที่ที่รกร้างว่างเปล่ากลายเป็นชุมชนใหม่ในทันที” (สมเกียรติ อังศิริกุลธำรง, สัมภาษณ์, 9 มกราคม)

ภาพที่ 4.6

การดำเนินการก่อสร้างภายในโครงการ “บ้านฉางเพลส”

เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2550 ชาวชุมชนบ้านฉางเพลสได้ร่วมเป็นสักขีพยานเปิดอาคารและทำบุญเลี้ยงพระที่อาคารสโมสรของชุมชนในช่วงเช้า ส่วนตอนบ่าย 15.00 น. มีการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของสมาชิกในชุมชน ซึ่งถือว่าการประชุมครั้งใหญ่ที่สุดในรอบที่ผ่านมา มีสมาชิกเข้าร่วมประชุมถึง 60 หลังจากสมาชิก 66 หลัง นำโดยนายสมเกียรติ ซึ่งเป็นหนึ่งในสมาชิกของโครงการ ซึ่งแต่ละคนก็มีการสอบถามและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอย่างกว้างขวาง รวมถึงทิศทางการพัฒนาโครงการในแนวทางที่เหมาะสม และด้วยทิศทางการตลาดที่ดี ทำเลชุมชนที่เหมาะสม ซึ่งคุณสมเกียรติกล่าวว่า “โครงการจึงมีสมาชิกใหม่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและโครงการ

สามารถโอนกรรมสิทธิ์ให้แก่สมาชิกในหมู่บ้านได้หมดในปลายปี 2551 เท่านั้น” (สมเกียรติ อังศิริกุลธำรง, สัมภาษณ์, 9 มกราคม 2553)

1.2 ชุมชน “บ้านฉางเพลส” ในปัจจุบัน

หมู่บ้าน “บ้านฉางเพลส” ตั้งอยู่ถนนสุขุมวิท กม.198+800 ฝั่งซ้ายอยู่ตรงข้ามศูนย์ราชการอำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง มีพื้นที่ ประมาณ 36 ไร่ ด้านหลังเป็นภูเขาที่มีลำธารไหลผ่าน มีบ้าน 171 หลังคาเรือน แบ่งเป็น 4 แบบ คือ อาคารพาณิชย์ 53 หลัง บ้านเดี่ยวแบบกนกกาญจน์ 68 หลัง แบบอมรรัตน์ 20 หลัง และบ้านชั้นเดียว ชั้นครึ่งของโครงการเดิมอีก 30 หลัง มีสาธารณูปโภคที่ได้มาตรฐานพระราชบัญญัติจัดสรรที่ดิน มีสโมสรสระว่ายน้ำขนาดใหญ่ มีประชากรอาศัยอยู่ประมาณ 500 คน ส่วนใหญ่จะเป็นข้าราชการ ลูกจ้าง พนักงานบริษัทห้างร้านต่าง ๆ ที่เข้ามาทำงานในพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด หรือช่างจากศูนย์ซ่อมตู้เต๊นท์และในพื้นที่ใกล้เคียง ซึ่งปัจจุบันสมาชิกในชุมชนได้ร่วมกันจัดตั้งนิติบุคคลเพื่อบริหารโครงการในแนวทางยั่งยืน โดยมีการจัดประชุมอย่างต่อเนื่อง โดยให้สมาชิกได้มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการพัฒนาและร่วมกันแก้ไขปัญหาของชุมชน ซึ่งทางโครงการได้โอนกรรมสิทธิ์ที่ดินให้แก่สมาชิกไปทั้งหมดแล้ว และโอนกรรมสิทธิ์ในสาธารณูปโภคให้แก่นิติบุคคล “บ้านฉางเพลส” ไปแล้วตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม 2550 เพื่อบริหารงานต่อไป ซึ่งคุณทรงวุฒิ (ประธานกรรมการหมู่บ้าน) กล่าวว่า “ถึงแม้ทางโครงการจะโอนให้นิติบุคคลบริหารงานต่อแล้วก็ตาม แต่ทางบริษัท วิน วิน เฮ้าส์ แอนด์ ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (เจ้าของและผู้ก่อตั้งโครงการ) ยังช่วยดูแล ให้คำแนะนำ และเป็นที่ปรึกษาอีกทั้งยังช่วยประสานงานในด้านต่าง ๆ เสมอมา” (ทรงวุฒิ มณีอินทร์, สัมภาษณ์, 20 มกราคม 2553)

ภาพที่ 4.7
ภูมิทัศน์ภายในโครงการ “บ้านฉางเพลส” ในปัจจุบัน

ภาพที่ 4.8
ภูมิทัศน์ด้านหน้าโครงการ “บ้านฉางเพลส”

ภาพที่ 4.9
บรรยากาศสโมสร, สระว่ายน้ำ โครงการ “บ้านฉางเพลิง”

ภาพที่ 4.10
กิจกรรมของสมาชิกในชุมชนใช้บริการสระว่ายน้ำ ในโครงการ “บ้านฉางเพลิง”

ภาพที่ 4.11

บรรยากาศสนามเด็กเล่นภายในชุมชนโครงการ “บ้านนางเพลิง”

คณะกรรมการนิติบุคคลปัจจุบันเป็นชุดที่ 2 มีจำนวน 9 คน ได้แบ่งแยกหน้าที่ในการดูแลการบริหารงานในชุมชนตามความถนัด เช่น นายทรงวุฒิ ประธานกรรมการหมู่บ้านดูแลเรื่องกฎหมาย, นายจิรัฐิกรดูแลเรื่องงานอนามัยและสภาพแวดล้อมชุมชน, นายโกวิทย์ดูแลเรื่องการตลาดและสรรหารายได้, นายนพพลดูแลเรื่องงานกิจกรรมในชุมชน, นายแผนนวลอนันต์ดูแลเรื่องประชาสัมพันธ์และสันตนาการ, นายโสภณดูแลเรื่องงานบุคคล, นางศิริพรดูแลเรื่องเอกสารและการจัดเก็บค่าบริการส่วนกลาง นอกจากนี้กรรมการแต่ละท่านยังมีหน้าที่ดูแลสมาชิกในกลุ่มตนเอง ซึ่งมีประมาณ 15 หลัง แบ่งเป็น 3 กลุ่มย่อย เพื่อเวลามีปัญหาหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกะทันหันจะได้สามารถเข้าถึงปัญหาของชุมชนและสามารถแก้ไขได้ ซึ่งคุณทรงวุฒิได้กล่าวว่า “จุดประสงค์ในการจัดแบ่งกลุ่มการดูแลนั้น เพื่อให้เกิดการบริการอย่างทั่วถึงอีกทั้งยังเป็นการช่วยกันสอดส่องดูแลสมาชิกภายในกลุ่มกันเอง สร้างความอบอุ่นให้กับสมาชิกในชุมชน” (ทรงวุฒิ มณีอินทร์, สัมภาษณ์, 9 มกราคม 2553)

นายทรงวุฒิ มณีอินทร์ ประธานกรรมการหมู่บ้านคนปัจจุบันเป็นผู้มีส่วนสำคัญในการนำพาชุมชนพัฒนาและเป็นผู้ที่เสียสละอย่างน่ายกย่อง เป็นผู้ผลักดันให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการรวมกลุ่มสมาชิกจัดตั้งองค์กรกลุ่มสมาชิกเป็นกลุ่มย่อยในการจัดสรรในเรื่องต่าง ๆ เช่น การรวมกลุ่มในแต่ละซอยเพื่อดูแลรักษาความปลอดภัยกันเอง การรวบรวมค่าใช้จ่ายส่วนกลางและนำส่งนิติบุคคลเป็นกลุ่ม ทำให้สมาชิกทุกคนร่วมมือร่วมใจจ่ายค่าส่วนกลางด้วยความยินดี เพราะเมื่อมีปัญหาใด ๆ ก็สามารถปรึกษาหารือกันในกลุ่ม ทำให้การสื่อสารชัดเจนและเข้าใจกัน

ยิ่งขึ้น มีการจัดตั้งกลุ่มสมาชิกในชุมชนที่มีความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ เช่น งานช่าง มีการให้ความรู้และให้บริการ ซึ่งได้ไปสัมภาษณ์คุณโสภณ (กรรมการหมู่บ้าน) “ทางนิติบุคคลของเรามีช่างที่ให้บริการดูแลซ่อมไฟฟ้า ประปา หรือหลังคารั่วแก่สมาชิกโดยมีค่าใช้จ่ายในราคาที่เป็นกันเอง เป็นทุนทางสังคมอีกทางหนึ่ง” คุณโสภณกล่าว (โสภณ แสงไพศาล, สัมภาษณ์, 18 มีนาคม 2553)

สมาชิกโครงการบ้านฉางเพลส ได้มีการจัดกิจกรรมสืบสานวัฒนธรรมในโอกาสต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ เพื่อเชื่อมความสัมพันธ์กับคนในชุมชน เช่น จัดตักบาตรในช่วงเช้าของทุกวันและในโอกาสวันสำคัญต่าง ๆ หลังจากนั้นจะมีการละเล่นและการแข่งขันกีฬาพื้นเมืองอย่างสนุกสนาน ในวันเด็กแห่งชาติก็จะมีการจัดกิจกรรมแข่งขันกีฬา หรือมีการเล่นเกมส์สำหรับเด็ก ๆ และเยาวชนในชุมชน พร้อมทั้งมีการแจกของขวัญหรือของที่ระลึกที่ได้รับการสนับสนุนจากบริษัท หรือร้านค้าต่าง ๆ ให้กับเด็ก ๆ สร้างความสนุกสนานและความสามัคคีภายในชุมชน ก่อให้เกิดความรักและความผูกพันในชุมชนให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น ซึ่งคุณสุเทพกล่าวอย่างภูมิใจว่า “ปัจจุบันหมู่บ้านเรามีการพัฒนาเป็นชุมชนเข้มแข็ง เป็นตัวอย่างของอำเภอบ้านฉางไปแล้ว” (สุเทพ คล่องโยธา, สัมภาษณ์, 9 มกราคม 2553)

2. การจัดการชุมชนโครงการ “บ้านฉางเพลส”

- 2.1 การจัดการด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- 2.2 การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม
- 2.3 การจัดการด้านการมีส่วนร่วมต่อกิจกรรมชุมชน
- 2.4 การจัดการด้านการชำระค่าส่วนกลาง

2.1 การจัดการด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินหมู่บ้าน “บ้านฉางเพลส”

ปัญหาเกิดขึ้นเมื่อเดือนสิงหาคม 2552 ได้มีเหตุการณ์โจรขโมยเข้ามาในโครงการ “บ้านฉางเพลส” และโจรได้เข้าไปในบ้านเลขที่ 136/62 ซึ่งเป็นบ้านคุณเชษฐา เทียมแสน โดยได้เกิดความเสียหายคือ กระจกรถยนต์แตก ซึ่งเจ้าของบ้านเล่าให้ฟังว่า

ในคืนวันเกิดเหตุเวลาประมาณ 5 ทุ่ม มีคนร้ายปีนเข้ามาในบริเวณบ้านและได้ทุบกระจกรถยนต์ของตนเอง ซึ่งตนเองนอนหลับสนิทจึงไม่ได้ยินเสียง ขณะนั้นคุณยุพิน เพื่อนบ้านได้กลับมาจากการทำงานล่วงเวลาที่บริษัทและเห็นเหตุการณ์เข้าพอดี จึง

ได้โทรศัพท์มาหาตนและแจ้งเรื่องให้ทราบ พร้อมกับแจ้ง รพภ. ในโครงการ และรพภ. ก็แจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจ เหตุการณ์ทั้งหมดเกิดขึ้นและจบลงใช้เวลาประมาณครึ่งชั่วโมง และจับคนร้ายได้ในที่สุด ผมต้องขอขอบคุณคุณยุพิน (เพื่อนบ้าน) ที่ช่วยสอดส่องดูแลความปลอดภัยซึ่งกันและกันจนสามารถจับคนร้ายได้ (เชษฐา เทียมแสน, สัมภาษณ์, 10 ตุลาคม 2552)

กระบวนการแก้ไขปัญหา แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดประชุม เป็นการจัดประชุมสมาชิกในชุมชนให้มาร่วมแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน โดยจะมีการจัดประชุมในวันอาทิตย์ต้นเดือน เมื่อสมาชิกในชุมชนมาตามนัดหมายแล้ว ก็จะเชิญนั่งในสถานที่ที่ได้จัดเตรียมไว้ จากนั้นก็จะมาวางแผนและชี้แจงว่าในการประชุมวันนี้มีวัตถุประสงค์เพื่ออะไร มีขั้นตอนการดำเนินการอย่างไร และที่ประชุมก็ได้สรุปผลการประชุมร่วมกันได้ว่า อยากให้สมาชิกในชุมชนช่วยกันสอดส่องดูแลความปลอดภัยในหมู่บ้านด้วยกันเพื่อสร้างความอบอุ่นและความปลอดภัยให้เกิดขึ้นในชุมชน ซึ่งคุณทรงวุฒิกล่าวว่า “ความปลอดภัยในหมู่บ้านจะเกิดขึ้นได้นั้น ส่วนหนึ่งก็ต้องเกิดจากการร่วมมือกันของสมาชิกในชุมชน ที่จะต้องช่วยกันสอดส่องดูแลความปลอดภัยซึ่งกันและกันอย่างสม่ำเสมอ” (ทรงวุฒิ มณีอินทร์, สัมภาษณ์, 18 กันยายน 2552)

ภาพที่ 4.12

การประชุมของกรรมการหมู่บ้านจัดสรร โครงการ “บ้านฉางเพลส”

ภาพที่ 4.13

บรรยากาศการประชุมนิติบุคคลฯ ของสมาชิกในชุมชน
โครงการ “บ้านฉางเพลส”

ขั้นตอนที่ 2 การจัดแบ่งกลุ่ม จากการประชุมที่ประชุมสรุปได้ว่าควรจะให้มีการแบ่งกลุ่มในการดูแล เนื่องจากโครงการ “บ้านดวงเพลส” มีบ้านในโครงการจำนวนมากประมาณ 170 หลัง ทำให้การดูแลไม่ทั่วถึง จึงมีความจำเป็นที่จะต้องแบ่งกลุ่มในการดูแล เพื่อในแต่ละกลุ่มย่อยจะได้ช่วยกันสอดส่องดูแลความปลอดภัยของบ้านใกล้เคียงในกลุ่มได้อย่างทั่วถึง ซึ่งคุณทรงวุฒิได้อธิบายให้ฟังว่า

ทางโครงการได้มีการจัดระบบแบ่งกลุ่ม เพื่อให้สมาชิกเกิดความคุ้นเคย ใกล้ชิดสนิทสนมกันมากยิ่งขึ้นในการที่จะช่วยกันดูแลความปลอดภัยซึ่งกันและกัน โดยได้แบ่งกลุ่มสมาชิกในชุมชนออกเป็น 9 กลุ่ม กลุ่ม ๆ ละประมาณ 15 หลัง ซึ่งแต่ละกลุ่มแบ่งย่อยได้อีก 3 กลุ่ม เป็นกลุ่มย่อยมีสมาชิก 5 หลัง และในแต่ละกลุ่มจะมีหัวหน้ากลุ่มที่ทำหน้าที่ในการนัดประชุม แจกข้อมูลข่าวสารให้สมาชิกทราบ เพื่อในแต่ละกลุ่มจะได้มีการปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันอย่างทั่วถึง สร้างความอบอุ่นและความใกล้ชิดสนิทสนมให้เกิดขึ้นในชุมชน (ทรงวุฒิ มณีอินทร์, สัมภาษณ์, 18 กันยายน 2552)

ซึ่งคุณสุเทพได้กล่าวเสริมว่า “การจัดแบ่งกลุ่มอย่างนี้ เป็นการจัดระบบการจัดการที่ดีมาก คือ ลูกบ้านมีการสื่อสารใกล้ชิดและทั่วถึง เวลามีปัญหาเช่น โจรขโมยขึ้นบ้าน ก็มีการติดต่อสื่อสารกันอย่างรวดเร็ว จนสามารถดำเนินการจับขโมยมาดำเนินคดีได้สำเร็จ” (สุเทพ คล่องโยธา, สัมภาษณ์, 10 ตุลาคม 2552)

ขั้นตอนที่ 3 กิจกรรมฝากบ้าน จากการจัดแบ่งกลุ่มในขั้นตอนที่ผ่านมา มีวัตถุประสงค์ก็เพื่อที่จะให้สมาชิกในชุมชนช่วยกันสอดส่องดูแลเพื่อนสมาชิกกันอย่างทั่วถึง ซึ่งในบางครั้งในช่วงเทศกาลวันสำคัญต่าง ๆ สมาชิกลูกบ้านในโครงการไม่อยู่บ้าน ต้องเดินทางไปต่างจังหวัดเป็นเวลาหลายวัน ที่ประชุมจึงได้ลงมติร่วมกันให้เกิดนโยบายฝากบ้านให้เพื่อนสมาชิกบ้านใกล้เคียงช่วยกันดูแลสอดส่องความปลอดภัย เวลาที่สมาชิกในหมู่บ้านต้องเดินทางไปต่างจังหวัดจะได้รู้สึกอุ่นใจว่าบ้านของตนเองจะมีเพื่อนบ้านช่วยดูแลเป็นอย่างดี ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องสำคัญมาก คุณณัฐธัญญ์นังกล่าววว่า “กิจกรรมฝากบ้านถือเป็นกิจกรรมในการแสดงออกถึง การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนเป็นอย่างดี ก่อให้เกิดความสามัคคี มีความไว้วางใจให้เกิดขึ้นในชุมชน เพราะทุกคนมีส่วนช่วยดูแลซึ่งกันและกัน ทำให้ลูกบ้านอยู่กันแบบพี่แบบน้อง ก่อเกิดเป็นชุมชนที่เข้มแข็งต่อไป” (ณัฐธัญญ์ นัง, สัมภาษณ์, 16 พฤศจิกายน 2552) ซึ่งปัจจุบันโครงการก็ได้ดำเนินกิจกรรมนี้มาอย่างสม่ำเสมอ เพราะลูกบ้านให้การสนับสนุนและให้ความร่วมมือในการมีส่วนร่วมเป็นอย่างดี

ขั้นตอนที่ 4 สรุปทบทวนผลการดำเนินงาน ในขั้นตอนการดำเนินงานที่ผ่านมา กรรมการหมู่บ้านและสมาชิกในชุมชนก็จะมานั่งประชุมสรุปผลการดำเนินงาน ว่าการดำเนินงานที่

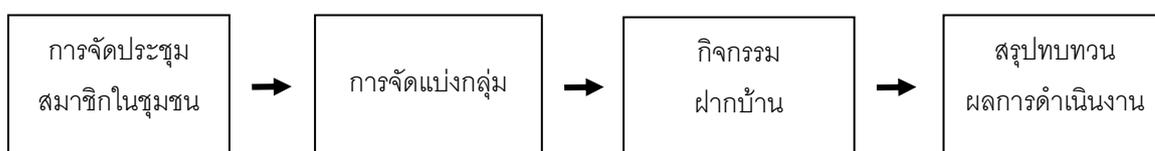
ผ่านมาเป็นอย่างไร การวางแผนและกำหนดนโยบายตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ จึงมีการให้สมาชิกในแต่ละกลุ่มรายงานผลการปฏิบัติงานในที่ประชุมและสรุปผลในการดำเนินงานในแต่ละภารกิจทุกครั้ง เพื่อจะได้รวบรวมเป็นข้อมูลในการป้องกันและแก้ไขปัญหาในครั้งต่อไป

เพื่อให้เข้าใจกระบวนการแก้ไขปัญหา ตามกิจกรรมงานด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินหมู่บ้าน “บ้านฉางเพลส” ผู้ศึกษาได้เขียนเป็นแผนภาพแสดงไว้ดังนี้

ภาพที่ 4.14

กิจกรรมงานด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

หมู่บ้านจัดสรร โครงการ “บ้านฉางเพลส”

ผลการดำเนินงาน จากการดำเนินงานตามแนวทางการจัดการชุมชนด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน หมู่บ้านจัดสรรโครงการ “บ้านฉางเพลส” ส่งผลให้สมาชิกในชุมชนเกิดความสามัคคี มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และเกิดความรู้สึกลดภัยในการอยู่ ซึ่งการรักษาความปลอดภัยในชุมชนที่ผ่านมาอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ ซึ่งคุณสุเทพกล่าวว่า “การเกิดโจรขโมยก็หายไปแทบไม่มีปรากฏ สืบเนื่องจากการที่ทุกฝ่ายให้ความร่วมมือกันเป็นอย่างดี ชุมชนจึงน่าอยู่เป็นระเบียบ” (สุเทพ คล่องโยธา, สัมภาษณ์, 19 มีนาคม 2553) สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดการชุมชนและการแก้ไขปัญหาชุมชนร่วมกัน ซึ่งเป็นแนวทางนำไปสู่ชุมชนเข้มแข็งต่อไป

2.2 การจัดการด้านสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน “บ้านฉางเพลส”

ปัญหา กรณีกลิ่นเหม็นจากโรงงานผลิตแป้งมันสำปะหลัง โรงงานดังกล่าวก่อตั้งและดำเนินธุรกิจมากกว่า 50 ปีแล้ว เป็นโรงงานผลิตแป้งมันสำปะหลังที่ใหญ่ที่สุดในภาคตะวันออก เจ้าของบริษัทเป็นนักการเมืองระดับประเทศ ซึ่งกระบวนการผลิตจะมีการอบวัตถุดิบซึ่งมีกลิ่นเหม็นรุนแรงมาก ส่งผลกระทบต่อสมาชิกบ้านจัดสรรโครงการ “บ้านฉางเพลส” และโครงการใกล้เคียงเป็นอย่างมาก เมื่อเดือนมกราคม 2550 สมาชิกในโครงการ “บ้านฉางเพลส” นำโดยนายทองวุฒิ มณีอินทร์และคุณสุเทพ คล่องโยธา (ผู้นำชุมชน) ได้รวบรวมเพื่อนสมาชิกในโครงการลงรายชื่อเข้า

ร้องเรียน แจ้งผลกระทบจากกลิ่นเหม็นที่ได้รับจากโรงงานต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจนประสบผลสำเร็จ ซึ่งคุณสุเทพกล่าวว่า

ทางโครงการและผู้ที่อยู่อาศัยบริเวณใกล้เคียงได้รับผลกระทบจากกลิ่นเหม็นของโรงงานเป็นเวลานานกว่า 20 ปีแล้ว แต่ชาวบ้านไม่กล้าร้องเรียน เนื่องจากโรงงานนี้เป็นโรงงานที่มีการดำเนินธุรกิจมาเป็นเวลาช้านาน และที่สำคัญเจ้าโรงงานของเป็นผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่นอีกด้วย ประชาชนจึงไม่กล้าแสดงความคิดเห็นหรือร้องเรียน เพราะกลัวจะมีปัญหาบานปลาย (สุเทพ คล่องโยธา, สัมภาษณ์, 18 มีนาคม 2553) กระบวนการแก้ไขปัญหา กรณีกลิ่นเหม็นจากโรงงานผลิตแป้งมันสำปะหลังสามารถนำไปสู่กระบวนการมีส่วนร่วมได้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดประชุมเพื่อร่วมกำหนดปัญหา ตลอดจนการจัดลำดับความสำคัญ เพราะที่ผ่านมาอาจจะไม่มีความชัดเจนของปัญหาเท่าที่ควร การจัดประชุมในครั้งนี้เป็นการประชุมของสมาชิกในชุมชน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหากลิ่นเหม็นจากโรงงานมันสำปะหลังที่เกิดขึ้น โดยจากการสัมภาษณ์คุณโสภณ (กรรมการหมู่บ้าน) กล่าวว่า “การประสานงานและการร่วมมือระหว่างเจ้าของโรงงานต้นเหตุของปัญหากับชาวบ้านในชุมชน “บ้านฉางเพลส” ถือเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างมากเพราะเป็นปัญหาที่สร้างความเดือดร้อนในชุมชนและเป็นปัญหาที่สะสมมานานหลายสิบปี แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นในการประสานหรือเจรจาก็ต้องคำนึงถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น” (โสภณ แสงไพศาล, สัมภาษณ์, 18 มีนาคม 2552)

ดังนั้น ในเบื้องต้นที่ประชุมในชุมชน “บ้านฉางเพลส” ได้กำหนดการดำเนินงานเป็นลำดับดังนี้

- แจ้งโรงงานต้นเหตุของปัญหา
- แจ้งเทศบาลอำเภอบ้านฉาง
- แจ้งกรมโรงงานอุตสาหกรรมตรวจสอบการติดตั้งเครื่องบำบัด
- แจ้งกรมควบคุมมลพิษตรวจสอบอากาศเสีย
- ร้องเรียนผ่านสื่อ เช่น โทรทัศน์, วิทยุ

ขั้นตอนที่ 2 สมาชิกในชุมชนร่วมตัดสินใจเลือกแนวทางและวางแผนพัฒนาแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ในการประชุมที่ผ่านมาที่ประชุมได้สรุปการดำเนินการตามที่ได้วางไว้ คุณสุเทพกล่าวว่า “ที่ประชุมในโครงการ “บ้านฉางเพลส” ได้ดำเนินการ โดยได้ขอเข้าพบผู้บริหารของโรงงานและแจ้งถึงปัญหาของมลพิษจากโรงงาน ที่มีผลกระทบกับชุมชนข้างเคียง ว่าทางโครงการจะมีวิธีการจัดการอย่างไรต่อปัญหาที่เกิดขึ้น โดยทางชุมชน “บ้านฉางเพลส” ยินดีให้ความร่วมมือในการดำเนินการ” (สุเทพ คล่องโยธา, สัมภาษณ์, 18 มีนาคม 2552)

ขั้นตอนที่ 3 สมาชิกในชุมชนร่วมดำเนินการแก้ไขปัญหาลง หลังจากได้เข้าพบและขอความร่วมมือเรื่องการทำบำบัดอากาศเสียจากผู้บริหารโรงงาน และได้ติดตามเรื่องอย่างต่อเนื่อง ประมาณ 60 วันผู้บริหารโรงงานยังไม่สามารถให้ความชัดเจนได้ ทางชุมชนจึงได้มีการรวบรวมรายชื่อสมาชิกในชุมชนให้ได้มากที่สุด และทำเป็นหนังสือดำเนินการร้องเรียนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นทางการเป็นขั้นตอน ซึ่งใช้ระยะเวลาในการดำเนินการประมาณ 1 ปีจึงประสบความสำเร็จ ซึ่งคุณทองวุฒิกล่าวว่า

ทางโครงการ “บ้านฉางเพลส” ได้ดำเนินการทุกอย่างตามแนวทางที่วางไว้ โดยให้ทางโรงงานพิจารณาดำเนินการแก้ไขปัญหาลง ซึ่งต่อมาก็ได้ประสานกับหน่วยงานราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในการขอความช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาลงที่เหม็นจากโรงงาน โดยดำเนินการชี้แจงข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ซึ่งต้องใช้เวลาดำเนินการนานพอสมควรจึงจะประสบผลสำเร็จ (ทองวุฒิ มณีอินทร์, สัมภาษณ์, 16 พฤษภาคม 2552)

ขั้นตอนที่ 4 สมาชิกในชุมชนร่วมรับผลประโยชน์จากการดำเนินการพัฒนา หลังจากทางโครงการได้ดำเนินการในปัญหาที่เกิดขึ้น จนประสบความสำเร็จโครงการ “บ้านฉางเพลส” ก็ได้รับอากาศที่ดี บริสุทธิ์ ชุมชนมีความสะอาดเป็นระเบียบสมาชิกในชุมชนมีสุขภาพอนามัยที่ดีทั้งทางร่างกายและจิตใจ เป็นชุมชนน่าอยู่ ซึ่งจากการที่ไปสัมภาษณ์คุณพีรพลกล่าวว่า “ผมอาศัยอยู่ที่นี้มาเป็นเวลานานได้รับผลกระทบจากเรื่องนี้มาโดยตลอด แต่ในวันนี้ปัญหาถูกแก้ไขไปได้ด้วยดี ซึ่งก็มาจากการร่วมมือร่วมใจของสมาชิกในชุมชนและหน่วยงานต่าง ๆ” (พีรพล ดุราควิน, สัมภาษณ์, 18 มีนาคม 2552)

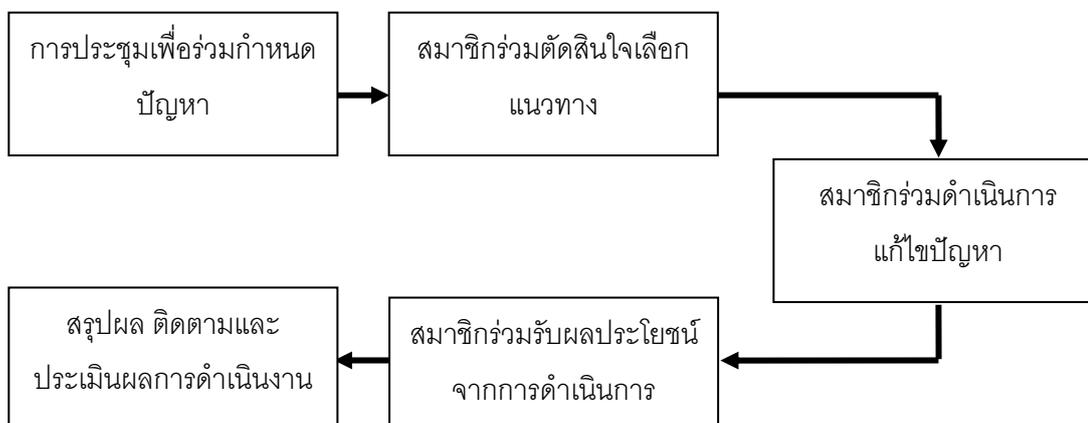
ขั้นตอนที่ 5 สรุปผลติดตามและประเมินผล เมื่อการดำเนินการในการแก้ไขปัญหามลพิษจากโรงงานสิ้นสุดลง คณะกรรมการหมู่บ้านก็เชิญประชุมสมาชิกในชุมชน เพื่อสรุปผลการดำเนินงานที่ผ่านมา คุณทองวุฒิกล่าวว่า “การแก้ไขปัญหามลพิษที่เกิดขึ้นเกิดจากการให้ความร่วมมือและช่วยเหลือของหน่วยงานราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องตลอดจนการร่วมมือร่วมใจกันของสมาชิก ทำให้การดำเนินการประสบผลสำเร็จตามที่ตั้งไว้” (ทองวุฒิ มณีอินทร์, สัมภาษณ์, 16 พฤษภาคม 2552)

เมื่อได้มีการสรุปผลเรียบร้อยแล้ว ก็จะนำผลที่ได้มาเก็บรวบรวมเป็นข้อมูลเพื่อใช้เป็นประโยชน์ในการวางแผนและการป้องกันปัญหาในครั้งต่อไป และจะคอยติดตามแลประเมินผลต่อไปเป็นระยะ

เพื่อให้เข้าใจกระบวนการการแก้ไขปัญหาลง ตามกิจกรรมงานด้านสิ่งแวดล้อมได้ง่ายขึ้น ผู้ศึกษาได้เขียนเป็นแผนภาพ ดังนี้

ภาพที่ 4.15

กิจกรรมงานด้านสิ่งแวดล้อม หมู่บ้านจัดสรร โครงการ “บ้านฉางเพลส”

ผลจากการดำเนินงาน จากการดำเนินงานตามแนวทางการจัดการชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม หมู่บ้านจัดสรรโครงการ “บ้านฉางเพลส” ส่งผลให้ชุมชนมีสภาพแวดล้อมที่ดี มีอากาศที่บริสุทธิ์ สมาชิกในชุมชนมีสุขภาพร่างกายและจิตใจที่แข็งแรง ซึ่งผลที่เกิดขึ้นมาจากการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ในการช่วยกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น จึงทำให้ทุกคนต่างตระหนักถึงความรับผิดชอบชุมชนร่วมกัน ซึ่งประธานกรรมการหมู่บ้านกล่าวว่า “ทุกคนเป็นเจ้าของชุมชนร่วมกัน ต้องร่วมมือกันจัดการและการแก้ไขปัญหาของชุมชน ต้องช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน จึงจะนำพาชุมชนไปสู่ชุมชนเข้มแข็งต่อไปได้” (ทรงวุฒิ มณีอินทร์, สัมภาษณ์, 20 มกราคม 2553)

2.3 การจัดการด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน

กิจกรรมชุมชนในที่นี่ ได้แก่ การประชุมนิติบุคคลบ้านจัดสรร, ประเพณีวัฒนธรรม ปัญหา ในการสืบค้นเพื่อค้นหาข้อเท็จจริงในประเด็นปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดกิจกรรมของหมู่บ้านจัดสรรโครงการ “บ้านฉางเพลส” ทั้งจากการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมในการประชุมประจำเดือนของหมู่บ้าน และการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ที่เกี่ยวข้อง พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ได้ให้คำตอบแตกต่างกันออกไป ซึ่งสามารถสรุปได้ 4 ปัญหา ดังนี้

ปัญหาแรก สมาชิกในชุมชนไม่เข้าใจในกิจกรรมชุมชน คือส่วนใหญ่ไม่ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมประชุม จากการสัมภาษณ์คุณณัฐวิ ซึ่งนับว่าเป็นบุคคลเก่าแก่ที่อยู่ในโครงการมานานซึ่งคุณณัฐวิกล่าวว่า

ปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการจัดทำกิจกรรมหรือคะ ชาวบ้านส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีความรู้เรื่องการดำเนินงานแบบนี้หรือก เพราะไม่รู้และไม่เข้าใจว่ามันเป็นอย่างไร และทำไปทำไม ชาวบ้านเลยไม่ค่อยให้ความสำคัญ ชาวบ้านในชุมชนไม่รู้ว่กิจกรรมชุมชนหรือการประชุมหมู่บ้าน คือสิ่งที่สำคัญที่ทุกคนต้องร่วมกันคิด ร่วมกันทำ และชาวบ้านมีภารกิจที่ต้องรับผิดชอบหลายอย่าง จึงไม่ได้เข้าร่วมประชุม (ณัฐฐ์ ณัฐธนนัง, สัมภาษณ์, 18 มีนาคม 2553)

ปัญหาที่สอง สมาชิกในชุมชนไม่เห็นถึงความสำคัญของกิจกรรมชุมชน จากการสัมภาษณ์คุณสมเกียรติ (เจ้าของหมู่บ้านจัดสรรโครงการ “บ้านฉางเพลส”) กล่าวว่า

ตั้งแต่สมัยที่ผมเริ่มก่อตั้งโครงการและได้จัดประชุมในชุมชน ชาวบ้านก็ไม่เห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมชุมชน แต่เราต้องทำให้เขาเห็นว่าที่เป็นหน้าที่ของทุกคนนะ เพราะถ้าทุกคนร่วมกันทำกิจกรรมชุมชน ร่วมกันดำเนินการต่อไปชุมชนเราก็จะมีความเจริญรุ่งเรืองในทุก ๆ ด้าน (สมเกียรติ อังศิริกุลธำรง, สัมภาษณ์, 18 มีนาคม 2553)

คุณสมเกียรติยังกล่าวทิ้งท้ายอีกว่า “ความร่วมมือร่วมใจของทุกคนจะนำพาชุมชนไปสู่ความสุข ความร่มเย็น ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เป็นการสร้างมูลค่าให้กับตนเองและสังคมต่อไป”

ซึ่งสอดคล้องกับคุณพีตย์ที่พูดว่า “ชาวบ้านเขาไม่รู้หรือกว่า กิจกรรมชุมชนคืออะไรทำไมต้องทำ ถ้าชาวบ้านเข้าใจคงเข้าร่วมนั่น แต่เขาไม่เข้าใจ” (พีรพล ดุราศวิน, สัมภาษณ์, 18 มีนาคม 2553)

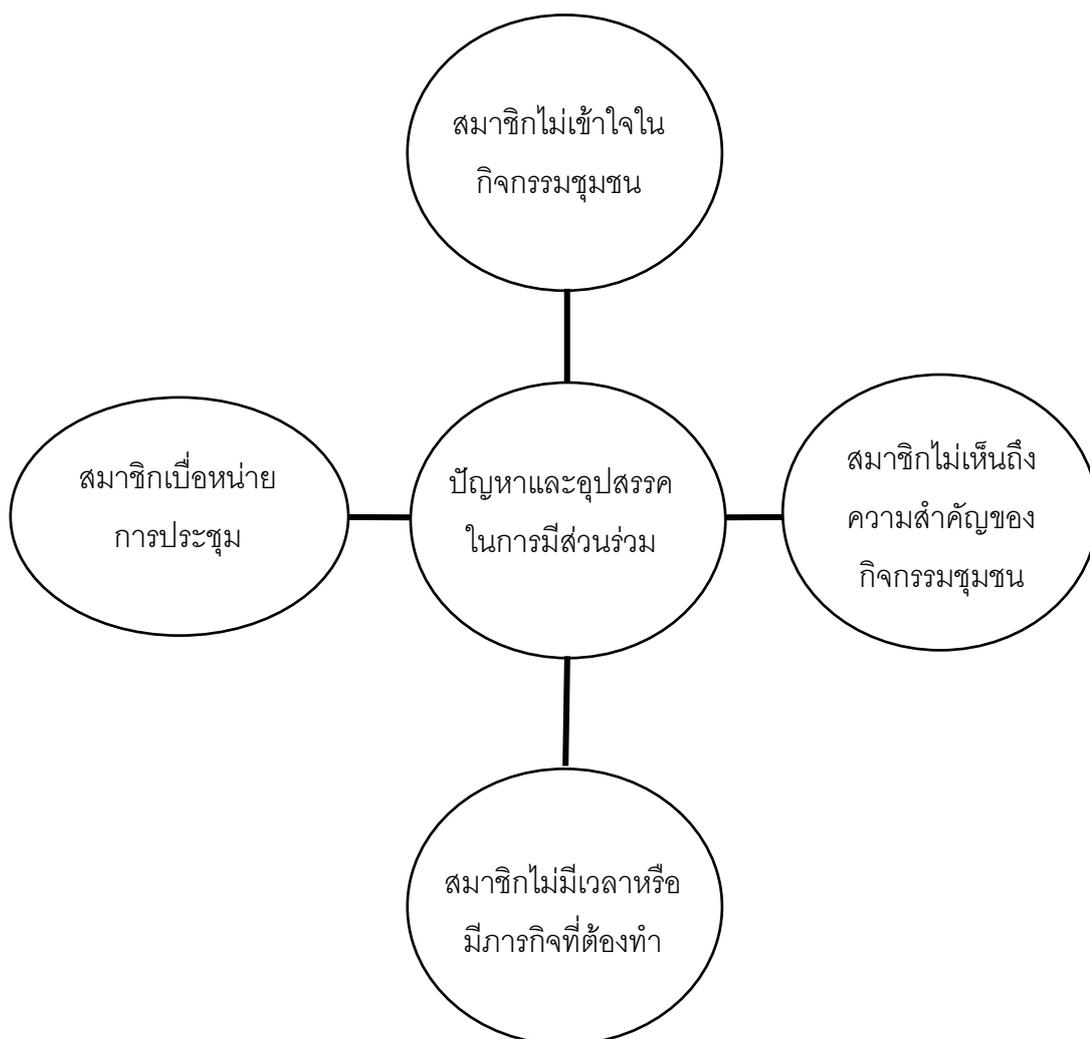
ปัญหาที่สาม สมาชิกไม่มีเวลาหรือมีภารกิจที่ต้องทำ จากการสัมภาษณ์คุณสุเทพ กล่าวว่า

สมาชิกไม่ค่อยให้ความสำคัญ ไม่ว่าจะประชุมกันในเรื่องอะไร แต่ก็ต้องเข้าใจว่าทุกคนต้องทำมาหากิน มีภารกิจกันทั้งนั้น ในบางครั้งเราก็ต้องเข้าใจสมาชิกด้วย เราต้องหามาตรการใหม่ในการจัดประชุมต่อไปต้องนัดประชุมในช่วงเวลาที่ชาวบ้านไม่มีภารกิจ หลังเลิกงานอาจจะเป็นตอนกลางคืนก็ได้ (สุเทพ คล่องโยธา, สัมภาษณ์, 18 มีนาคม 2553)

ปัญหาที่สี่ สมาชิกเบื่อหน่ายการประชุมและไม่ต้องการการมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน จากการสัมภาษณ์คุณพีรพล กล่าวว่า “ผมว่าเกิดจากสมาชิกเบื่อการประชุมมากกว่า และคิดว่าไม่ใช่หน้าที่ความรับผิดชอบของตนเอง จึงทำให้ไม่ต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชนต่าง ๆ” (พีรพล ดุราศวิน, สัมภาษณ์, 18 มีนาคม 2553)

จากการศึกษาพบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชน ในการเข้าร่วมกิจกรรมหรืองานนิตินุคคณั้มีอยู่ สี่ ปัญหาหลัก ๆ ดังนี้ ปัญหาแรก สมาชิกไม่เข้าใจ ในกิจกรรมชุมชน ปัญหาที่สอง คือสมาชิกไม่เห็นถึงความสำคัญของกิจกรรมชุมชน ปัญหาที่สาม คือสมาชิกไม่มีเวลาหรือมีภารกิจที่ต้องทำ และปัญหาที่สี่ ชาวบ้านเบื่อหน่ายและไม่ต้องการมีส่วนร่วม ในกิจกรรมชุมชน ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปเป็นแผนภาพได้ดังนี้

ภาพที่ 4.16
ปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของสมาชิกใน
หมู่บ้านจัดสรรโครงการ “บ้านฉางเพลส”

กระบวนการแก้ไขปัญหา ในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชนหมู่บ้านจัดสรรโครงการ “บ้านฉางเพลส” โดยนำเสนอแนวทางแก้ไขปัญหา จากปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชน ต่อการดำเนินกิจกรรมชุมชน

ปัญหาแรก สมาชิกไม่เข้าใจในกิจกรรมชุมชน แนวทางแก้ไขปัญหาในประเด็นนี้ คุณสมเกียรติกล่าวว่า “ผู้นำหรือกรรมการหมู่บ้านต้องเข้าหาและทำความเข้าใจกับสมาชิกใน

ชุมชน สมาชิกจะได้เข้าใจว่าการมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมกิจกรรมชุมชนนั้นมีประโยชน์อย่างไร ชาวบ้านจะได้อะไรจากการมีส่วนร่วม” (สมเกียรติ อังศิริกุลธำรง, สัมภาษณ์, 18 มีนาคม 2553)

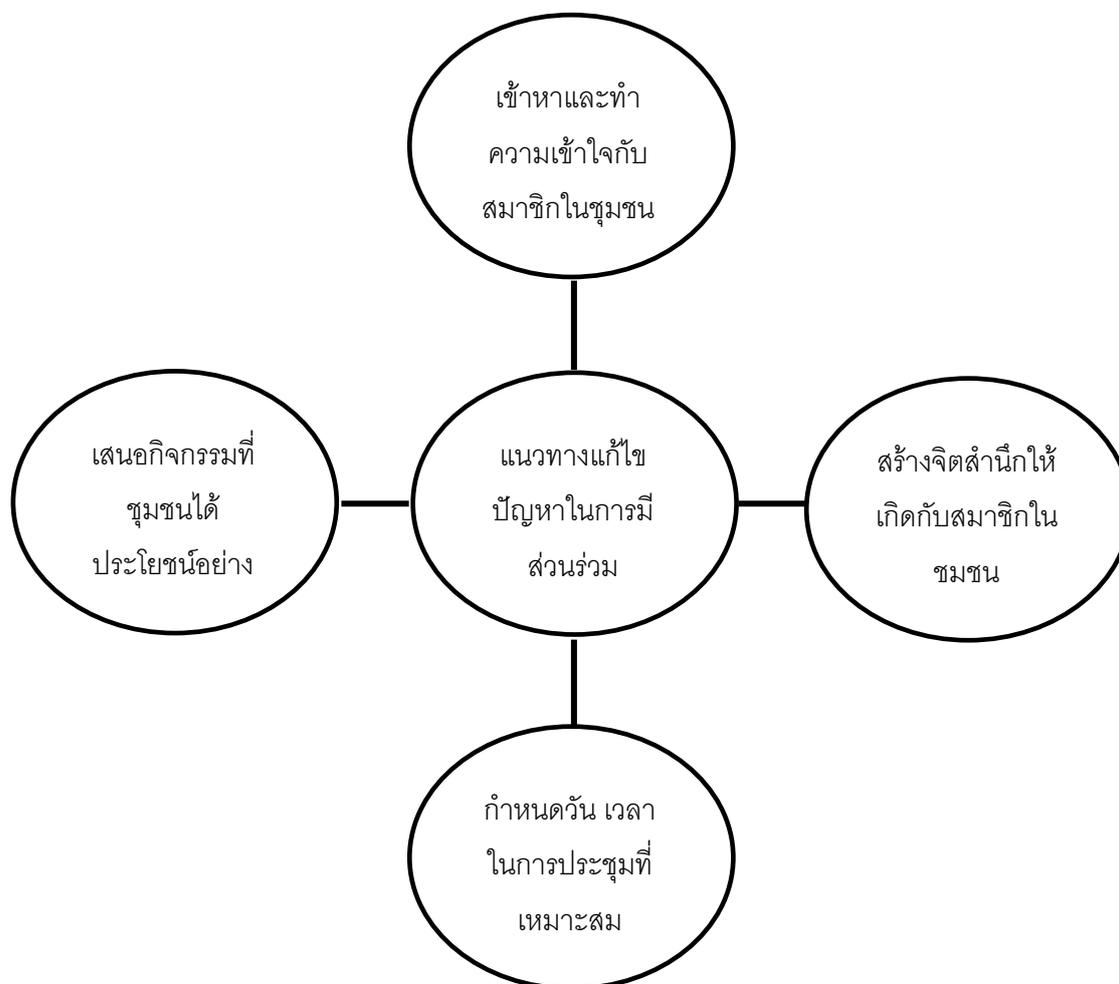
ปัญหาที่สอง สมาชิกไม่เห็นถึงความสำคัญของกิจกรรมชุมชน สำหรับแนวทางการแก้ไขปัญหาคณะคุณทรงวุฒิ “กรรมการหมู่บ้านหรือผู้นำชุมชนต้องสร้างจิตสำนึกให้ชาวบ้านได้รู้ถึงหน้าที่ของตนเอง รู้ถึงความสำคัญในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน เข้ามาร่วมวางแผนและกำหนดทิศทางในการดำเนินกิจกรรมชุมชน” (ทรงวุฒิ มณีอินทร์, สัมภาษณ์, 18 มีนาคม 2553)

ปัญหาที่สาม สมาชิกไม่มีเวลาหรือภารกิจต้องทำ แนวทางการแก้ไขปัญหาคณะคุณสุเทพ กล่าวว่า “ควรจัดการประชุมในตอนกลางคืนหรือจัดให้มีการประชุมในวันอาทิตย์ และไม่ควรถูกประชุมบ่อยเกินไป” (สุเทพ คล่องโยธา, สัมภาษณ์, 18 มีนาคม 2553)

ปัญหาที่สี่ สมาชิกเบื่อหน่ายการประชุมหรือไม่ต้องการมีส่วนร่วม แนวทางการแก้ไข คณะคุณสมเกียรติกล่าวว่า “ควรเสนอกิจกรรมที่เป็นรูปธรรมชัดเจนและเป็นกิจกรรมที่ทุกคนได้รับประโยชน์อย่างแท้จริง ชาวบ้านจะได้รู้สึกไม่เสียเวลาในการเข้าร่วมประชุมในแต่ละครั้ง เช่น การสร้างศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ซึ่งเป็นกิจกรรมชุมชนที่ให้ประโยชน์กับทุกคน ทุกฝ่าย” (สมเกียรติ อังศิริกุลธำรง, สัมภาษณ์, 18 มีนาคม 2553)

สำหรับประเด็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา อุปสรรคในการมีส่วนร่วมกิจกรรมชุมชน “บ้านนางเพลส” สามารถสรุปได้ สี่ แนวทางดังนี้ แนวทางที่หนึ่ง คือ ต้องเข้าหาและทำความเข้าใจกับสมาชิกในชุมชน ให้สมาชิกได้เข้าใจว่าการมีส่วนร่วมมีประโยชน์อย่างไร แนวทางที่สอง คือ ผู้นำชุมชนควรสร้างจิตสำนึกให้ชาวบ้านได้รู้ถึงหน้าที่ของตนเอง แนวทางที่สาม ผู้นำชุมชนควรกำหนดวันประชุมในวันเวลาที่เหมาะสม เช่น วันหยุดหรือตอนกลางคืน แนวทางที่สี่ ผู้นำและสมาชิกในชุมชน ควรเสนอกิจกรรมชุมชนที่ทุกคนได้รับประโยชน์ร่วมกันอย่างแท้จริง และเหมาะสมกับสถานการณ์ในขณะนั้นด้วย

ภาพที่ 4.17
การแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนหมู่บ้านจัดสรร
โครงการ “บ้านฉางเพลส” ในกิจกรรมชุมชน

ผลการดำเนินงาน จากการดำเนินงานตามแนวทางการจัดการชุมชนด้านการมีส่วนร่วม ในกิจกรรมชุมชน หมู่บ้านจัดสรรโครงการ “บ้านฉางเพลส” สร้างความตระหนักถึงความสำคัญ ของทุกคน ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ในการมีบทบาทและมีความสำคัญอย่างยิ่งในการมีส่วนร่วมแก้ไข ปัญหาของชุมชน ซึ่งคุณทรงวุฒิดำรงได้กล่าวไว้ว่า “การดำเนินกิจกรรมชุมชนจะประสบความสำเร็จได้นั้น ต้องอาศัยการร่วมมือร่วมใจจากทุกฝ่ายในการจัดการ” (ทรงวุฒิ มณีอินทร์, สัมภาษณ์, 20 มกราคม 2553) ซึ่งสอดคล้องกับคุณสมเกียรติที่เคยกล่าวไว้ว่า “ความร่วมมือในการจัดการชุมชนจากทุก ฝ่ายเป็นเรื่องที่จำเป็นมาก เพราะการจัดการชุมชนให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนนั้นต้องสอดคล้องกับ ความต้องการของประชาชนในชุมชนอย่างแท้จริง” (สมเกียรติ อังศิริกุลธำรง, สัมภาษณ์, 9 มกราคม 2553)

2.4 การจัดการด้านการชำระค่าส่วนกลาง โครงการ “บ้านฉางเพลส”

ปัญหาการดำเนินโครงการภายใต้การจัดการของคณะกรรมการหมู่บ้านในระยะแรก ปี พ.ศ. 2550 สมาชิกในชุมชนไม่ให้ความร่วมมือในการชำระค่าส่วนกลาง เนื่องจากสมาชิกยังขาดความรู้และความเข้าใจรวมถึงประโยชน์ที่จะได้รับหลังจากการชำระเงินค่าส่วนกลาง และส่วนใหญ่ต่างก็คิดว่าในเมื่อจ่ายเงินซื้อบ้านไปแล้วทำไมจึงต้องมีค่าใช้จ่ายตามมาอีก จนมีอยู่วันหนึ่งประมาณเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2550 คณะกรรมการหมู่บ้านได้ดำเนินการตามแนวทางที่ได้กำหนดไว้ คือ ปิดไฟส่วนกลางทางเข้าออกโครงการ ในเวลากลางคืนจะมีตมมาก และงดเก็บขยะบ้านสมาชิกที่ไม่ให้ความร่วมมือชำระค่าส่วนกลาง ทำให้ชุมชนสกปรก สภาพแวดล้อมไม่ดี บรรยากาศในชุมชนไม่น่าอยู่ บ้างก็เกิดเหตุคนร้ายแอบเข้ามาในโครงการในเวลากลางคืน ทำให้สมาชิกในโครงการได้มองเห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นในการชำระค่าส่วนกลาง เพราะไม่ใช่เป็นประโยชน์แค่คนหนึ่งคนใด แต่มีประโยชน์ต่อสมาชิกส่วนรวมทั้งโครงการ ปัจจุบันสมาชิกในชุมชนให้ความร่วมมือในการชำระค่าส่วนกลางอย่างพร้อมเพรียง โดยจากการที่ไปสัมภาษณ์คุณทองวุฒิกกล่าวว่า “กรรมการหมู่บ้านไม่ได้มีเจตนาให้เกิดเหตุการณ์ไม่ดีอย่างที่ผ่านมา แต่ต้องการแสดงให้ลูกบ้านเห็นความสำคัญและความจำเป็นในการชำระค่าส่วนกลางเท่านั้น” (ทองวุฒิ มณีอินทร์, สัมภาษณ์, 20 มกราคม 2553)

โดยคุณศิริพร (เหรียญกษาปณ์หมู่บ้าน) ได้กล่าวเสริมว่า “การชำระค่าส่วนกลางที่ผ่านมามีไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายในการจัดการในการจัดการสาธารณูปโภคในโครงการ แต่ปัจจุบันสมาชิกให้ความร่วมมือในการชำระเป็นอย่างดี” (ศิริพร เจริญธรรม, สัมภาษณ์, 18 กันยายน 2552)

กระบวนการแก้ไขปัญหา แบ่งออกได้ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 จัดประชุม คณะกรรมการหมู่บ้านได้มีการจัดประชุมเพื่อชี้แจงความสำคัญและความจำเป็นในการชำระค่าส่วนกลาง ได้ชี้แจงถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับเกี่ยวกับสาธารณูปโภคในโครงการ เช่น ความปลอดภัยจากการจ้างบริษัทรักษาความปลอดภัย (รปภ.) ไฟส่วนกลางทางเข้า-ออกโครงการในเวลากลางคืน ความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อยในโครงการ จากการเก็บขยะหน้าบ้านทุกหลังของสมาชิกในชุมชน

ความสะอาดสวยงามในการใช้สโมสรร เช่น สระว่ายน้ำ, ห้องออกกำลังกาย, สนามเด็กเล่น ซึ่งคุณโสภณกล่าวว่า “ความเป็นระเบียบเรียบร้อย น่าอยู่และความปลอดภัยในหมู่บ้านจะเกิดขึ้นได้นั้น ส่วนหนึ่งก็ต้องเกิดจากการร่วมมือกันของสมาชิกในชุมชนร่วมกัน” (โสภณ แสงไพศาล, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2552)

ขั้นตอนที่ 2 ปรับลดราคาส่วกลาง หลังจากดำเนินการใช้การจัดการประชุมที่ผ่าน มาสมาชิกในชุมชนยังไม่ได้ความร่วมมือเท่าที่ควร เนื่องจากสมาชิกหลายท่านแจ้งว่ายังไม่พร้อม ในการชำระค่าส่วนกลาง ทางคณะกรรมการหมู่บ้านจึงได้เชิญสมาชิกในโครงการมานั่งประชุมกัน ร่วมหาข้อเสนอแนะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และได้ข้อสรุปว่าสมาชิกส่วนใหญ่เห็นว่าควร จะมีการปรับลดราคาค่าส่วนกลางของโครงการซึ่งทางที่ประชุมก็ได้ข้อสรุปตามนั้น โดยคุณพีรพล ก่อว่าว่า “การบริการของโครงการควรปรับให้ราคาร้อยลดลง เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน ไม่เอื้ออำนวย” (พีรพล ดุราศวิน, สัมภาษณ์, 18 มีนาคม 2552) โดยคุณสมเกียรติ ก่อว่าเสริมว่า “ประเด็นเรื่องราคาในการชำระค่าส่วนกลางเป็นประเด็นรอง ประเด็นหลักคือ ก่อนอื่นต้องมีการ สร้างจิตสำนึกให้คนในชุมชนรักและสามัคคีกัน คิดว่าทุกคนเป็นเจ้าของชุมชนร่วมกัน ซึ่งปัญหาทุก อย่างที่ตามมาก็จะสามารถดำเนินการแก้ไขได้” (สมเกียรติ อังศิริกุลธำรง, สัมภาษณ์, 25 กันยายน 2552)

ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการตัดบริการสาธารณูปโภค จากการจัดประชุมที่ผ่านมา สมาชิก หลายท่านก็ยังไม่เข้าใจในการดำเนินงานของคณะกรรมการหมู่บ้านที่ทางคณะกรรมการจึงได้ลอง ทำตามแนวทางที่คนในชุมชนส่วนใหญ่ที่ไม่ให้ความร่วมมือ คือการดำเนินการตัดบริการเกี่ยวกับ บริโภค เช่น ปิดสโมสร ระบายน้ำ ไม่ให้สมาชิกที่ไม่ชำระเงินใช้บริการ, ปิดไฟส่วนกลางทางเข้า- ออกโครงการในเวลากลางคืน และงดเก็บขยะบ้านสมาชิกที่ไม่ให้ความร่วมมือ ทำให้ชุมชนไม่น่าอยู่ สภาพแวดล้อมในโครงการไม่ดี ส่งผลให้ชุมชนเสื่อมโทรมขาดหลักประกันในชีวิตและทรัพย์สิน และหลายครั้งก็มีบุคคลแปลกปลอมเข้ามาในโครงการ ทำให้สมาชิกในชุมชนเห็นถึงความสำคัญ ในการดำเนินการจัดเก็บของคณะกรรมการหมู่บ้านมากยิ่งขึ้น ซึ่งคุณทรงวุฒิกล่าวว่า “ทาง คณะกรรมการไม่ได้มีเจตนาทำให้ชุมชนเกิดความเสื่อมโทรม แต่ต้องการให้สมาชิกในชุมชน ตระหนักถึง ความเป็นเจ้าของชุมชนร่วมกันต้องร่วมกันในการทำให้ชุมชนน่าอยู่และมีความ สมบูรณ์” (ทรงวุฒิ มณีอินทร์, สัมภาษณ์, 20 มกราคม 2553)

ขั้นตอนที่ 4 สรุปบททวนผลการดำเนินงาน จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและผลการ ดำเนินการที่ผ่านมา ก็มีการจัดประชุมกรรมการหมู่บ้านและเชิญสมาชิกเข้าร่วมประชุม สรุปผล การดำเนินงานซึ่งผลก็เป็นที่น่าพอใจ เนื่องจากสมาชิกให้ความร่วมมือในการชำระค่าส่วนกลางอย่าง พร้อมเพรียง แต่อย่างไรก็ดีทางคณะกรรมการก็จะติดตามความก้าวหน้าในแต่ละภารกิจทุกครั้ง เพื่อจะได้รวบรวมเป็นข้อมูลในการป้องกันและแก้ไขปัญหาในครั้งต่อไป

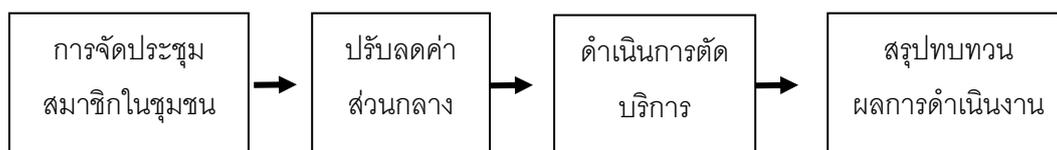
ผลการดำเนินงาน จากการดำเนินงาน ตามแนวทางการจัดการชุมชนด้านการชำระ ค่าส่วนกลาง โครงการ “บ้านฉางเพลส” ในระยะแรกประชาชนยังไม่เข้าใจในกระบวนการที่อาจ ส่งผลกระทบต่อสมาชิกในชุมชน แต่ต่อมาเมื่อคณะกรรมการได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาได้จริง ซึ่ง

คุณพีรพล กล่าวว่า “ กรรมการชุดนี้ได้ใช้ความอดทน เสียสละ และพยายามเต็มที่ในการที่จะแก้ไข ปัญหาของส่วนรวม ทำให้สมาชิกในชุมชนส่วนใหญ่ได้เข้าใจในการดำเนินการจัดเก็บค่าส่วนกลาง มากขึ้น เพราะเป็นปัจจัยหนึ่งในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนต่อไป” (พีรพล ดุราศวิน, สัมภาษณ์, 20 มกราคม 2553)

เพื่อให้เข้าใจกระบวนการแก้ไขปัญหา ตามกิจกรรมงานด้านการชำระค่าส่วนกลาง หมู่บ้าน “บ้านฉางเพลส” ผู้ศึกษาได้เขียนเป็นแผนภาพแสดงไว้ดังนี้

ภาพที่ 4.18

กระบวนการแก้ไขปัญหา ตามกิจกรรมงานด้านการชำระ
ค่าส่วนกลาง หมู่บ้าน “บ้านฉางเพลส”

ภาพที่ 4.19

การบริการสาธารณูปโภคด้านการรักษาความปลอดภัย
โครงการ “บ้านฉางเพลส”

ภาพที่ 4.20
การบริการสาธารณสุขประเภทด้านพลานามัยของ
โครงการ “บ้านฉางเพลส”

ภาพที่ 4.21
ภาพด้านหน้าสโมสรในโครงการ “บ้านฉางเพลส”

3. แนวทางหลักการดำเนินงานแก้ไขปัญหา

จากการศึกษาการดำเนินงานแก้ปัญหาของชุมชนหมู่บ้านจัดสรรโครงการบ้านฉางเพลส พบว่าในการดำเนินงานของชุมชนหมู่บ้านดังกล่าวมีแนวทางหลักในการดำเนินงานที่สำคัญรวม 3 แนวทางได้แก่

3.1 การมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชน

จากการศึกษาพบว่า ทั้ง 4 กิจกรรมที่ได้ทำการศึกษาพบว่ามี การมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนในทุกขั้นตอนการดำเนินงาน ในกิจกรรมแรก จะเห็นได้ชัดว่าสมาชิกได้เข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนต่าง ๆ ได้แก่ การเข้าร่วมประชุม, การร่วมจัดแบ่งกลุ่ม, กิจกรรมฝากบ้าน กิจกรรมที่สองสมาชิกได้เข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนต่าง ๆ ได้แก่ ร่วมกำหนดปัญหา, ร่วมตัดสินใจ, ร่วมดำเนินการ, ร่วมรับผลประโยชน์และร่วมสรุปติดตามผล กิจกรรมที่สาม สมาชิกได้เข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนต่าง ๆ ได้แก่ มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและกิจกรรมที่สี่ สมาชิกได้เข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนต่าง ๆ ได้แก่ มีส่วนร่วมในการประชุม ซึ่งคุณทรงวุฒิได้กล่าวไว้ว่า “การดำเนินการจัดการชุมชนจะประสบความสำเร็จได้นั้น ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากสมาชิกในชุมชนเป็นสำคัญ” (ทรงวุฒิ มณีอินทร์, สัมภาษณ์, 20 มกราคม 2553) ซึ่งสอดคล้องกับคุณสมเกียรติที่กล่าวไว้ว่า “การมีส่วนร่วมในการจัดการชุมชนจากสมาชิกในชุมชนเป็นเรื่องที่จำเป็นมาก เพราะการจัดการชุมชนให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนนั้นต้องให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในชุมชนอย่างแท้จริง” (สมเกียรติ อังศิริกุลธำรง, สัมภาษณ์, 20 มกราคม 2553)

3.2 การนำโดยผู้นำชุมชน

จากการศึกษาพบว่า ทั้ง 4 กิจกรรมที่ได้ทำการศึกษา ต้องอาศัยการนำของผู้นำชุมชนในการสร้างจิตสำนึกและทำความเข้าใจกับสมาชิกในชุมชน เป็นแกนในการกระตุ้น ประสานงานและจูงใจให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับผู้นำ ของสิริ เทศประสิทธิ์ (2529, น. 129) ที่กล่าวว่า ผู้นำ เป็นผู้แสดงความคิดเห็น ความรู้สึก และสร้างแรงจูงใจ เพื่อกระตุ้นเตือนหรือยั่วยุให้เกิดการกระทำในทางสร้างสรรค์หรือการพัฒนาให้เกิดขึ้นในชุมชน

3.3 การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์

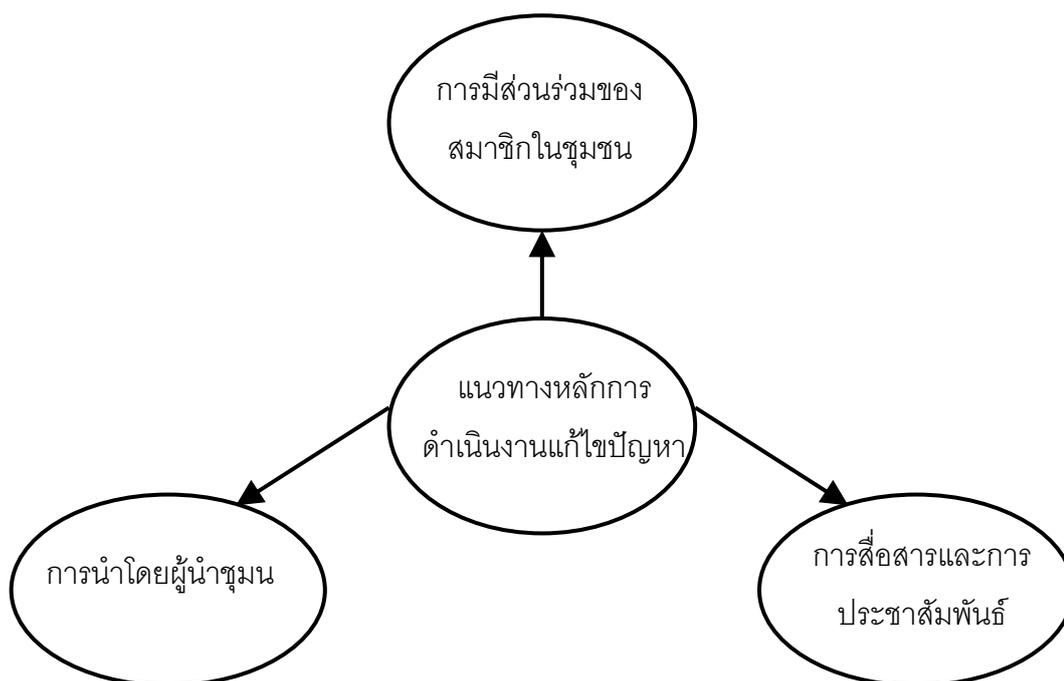
จากการศึกษาพบว่า ทั้ง 4 กิจกรรมที่ได้ทำการศึกษา ต้องอาศัยการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ ในการส่งข่าวหรือแจ้งให้ทราบในเรื่องนั้น ๆ เช่น เชิญลูกบ้านให้เข้ามาร่วมประชุมกัน ซึ่งคุณทรงวุฒิกล่าวว่า

การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์เป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการจัดการชุมชนเป็นอย่างมาก ซึ่งต้องมีความชัดเจน สื่อความหมายให้เข้าใจง่ายเพราะที่ผ่านมาในบางครั้งมีการสื่อสารที่ไม่ตรงกัน ทำให้เกิดความไม่เข้าใจกันในกลุ่มชุมชน จึงเกิดความล้มเหลวในการจัดการ และการดำเนินกิจกรรมชุมชน (ทรงวุฒิ มณีอินทร์, สัมภาษณ์, 20 มกราคม 2553)

ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการสื่อสารของ Charles R. Wright (อ้างถึงใน กิติมา สุรสนธิ, 2541, น. 2) ที่กล่าวว่า การสื่อสารเป็นพื้นฐานของกิจกรรมต่าง ๆ ในสังคมมนุษย์ไม่ว่าจะยุคใดสมัยใด ที่ทำให้มนุษย์สามารถจะถ่ายทอดความคิด ความตั้งใจ ความปรารถนา ความรู้สึก ความรู้ และประสบการณ์ จากบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่งได้ ซึ่งผู้ศึกษาได้สรุปแนวทางหลักการดำเนินงานแก้ไขปัญหาแสดงเป็นแผนภาพดังต่อไปนี้

ภาพที่ 4.22

แนวทางหลักการดำเนินงานแก้ไขปัญหา

4. สรุปผลการศึกษาในภาพรวม

จากการศึกษาเรื่อง แนวทางการจัดการชุมชนหมู่บ้านจัดสรรโครงการ “บ้านฉางเพลส” ซึ่งมี 4 แนวทางคือ แนวทางที่ 1 แนวทางการจัดการชุมชน ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน แนวทางที่ 2 คือ แนวทางการจัดการชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม แนวทางที่ 3 คือ แนวทางการจัดการด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน และแนวทางที่ 4 คือ แนวทางการจัดการด้านการชำระค่าส่วนกลาง ซึ่งผู้ศึกษาได้สรุปผลการศึกษามาในครั้งนี้ ดังสามารถแสดงให้เห็นในภาพรวมได้ตามแผนภาพที่แสดงไว้ในหน้าถัดไป ดังนี้

ภาพที่ 4.23
สรุปภาพรวมของการศึกษา

